

Christine Törnqvist jobbar som leg. djursjukskötare sedan 2007. Hon har arbetat på flera av Nordens största djursjukhus med bland annat akut- och intensivvård och anestesi samt hållit i vidareutbildningar.

Nu har vi fått förmånen att ta del av Christines kunskaper i KP och vi ser fram emot en artikelserie. Har ni önskemål om ämnen inom djursjukvård så maila din önskan till: kinesposten@ccclub.se

Tandvård Del 2

Ett omtalat ämne inom vår ras med nakenhundar men även ett väldigt relevant ämne inom alla raser.
Här kommer fortsättningen från KP3/2022

Persisterande mjölkttänder

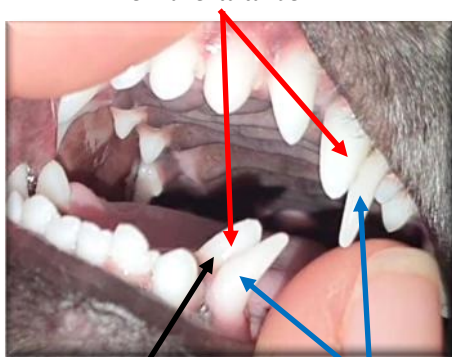
Ibland vill mjölkttänderna inte riktigt lossna trots att de permanenta tänderna kommer ut. Det som kan bli tokigt med bettet då är de permanenta tänderna inte får plats att vidgas till sin rätta placering. Då kan de få påbitningar i gommen om bettet blir för trångt och risken är då att man behöver extrahera även de permanenta tänderna.

Bilden nedan är min egen hund som hade persisterande mjölkttänder både uppe och nere. Hon tappade dem alla till slut kort efter att dessa bilder togs. Som ni ser så hämmas de permanenta tändernas utväxt av mjölkttänderna. Dessutom blir det väldigt svårt att rengöra mellan dessa tänder och tandstenen är en tidsfråga.

Persisterande canintänder i både övre och undre käke

Permanenta tänder

Något trångt med risk för påbitning i gommen

Persisterande mjölkttänder

Underkäkens canintänder kommer upp trångt och riskerar att gå upp i överkäkens gom. Om man extraherar mjölkttänderna i tid så får de permanenta tänderna plats att vidga sig och hamna i korrekt placering.

Parodontit

Parodontit (tandlossning) är resultatet av tandsten som orsakat gingivit (inflammation i tandkötet) och gjort så att bindväven luckras upp och blottar tandhalsarna.

Symtom på gingivit är att tandkötet är rött och har lätt att blöda vid tandborstning. Det kan också finnas en illa lukt ur hundens mun. Genom att regelbundet borsta hundens tänder så motverkas gingivit.

Inflammationen gör så småningom så att käkbenet bryts ner och tänderna lossnar. Innan det går så långt så att tänderna lossnar av sig själv så orsakar det djuret stor smärta. Efter att en tand drabbats av parodontit så kan benförlusten aldrig återuppbyggas igen. Se röntgenbild under rotspetsabscess.

Bettfel / Bettreglering

Ett bettfel behöver absolut inte ge besvär för hunden, men det kan göra det. Det viktiga är att man håller koll på den växande hunden för att snabbt kunna ingripa om man behöver reglera bettet.

Här syns hur den undre canintanden skapat påbitning i överkäkens mjuka delar

Överbett med påbitning hos en ung irländsk varghund

Vid påbitning formas den mjuka vävnaden efter trycket från tanden som är felriktad och en grop bildas.

På denna patient gjorde vi en bettreglering i form av en förlängning av de undre canintänderna så dessa skall vidga sig och undvika påbitning. Alternativet är att extrahera dessa.

Labradorvalp med underbett. Här extraherades tand 304 för att kunna ge utrymme för den kommande stora canintanden.

TR

För några år sedan kallades denna diagnos för FORL, Feline Odontoclastic Resorptive Lesions, då man trodde att det endast drabbade kattdjur. På senare år har man dock märkt att det även drabbar andra djurslag så därför kallas det numera för TR, Tooth Resorption.

Detta innebär att tanden bryts ner och så småningom går av. Det är en mycket smärtsam tandsjukdom och orsaken till resorberingen är ännu okänd.

Tanden ser till en början helt normal ut när man tittar hunden i munnen, men på röntgenbilden ser man tydligt att rötterna börjat brytas ner. Behandlingen vid TR är antingen extraktion av tanden eller amputation av tandkronan.

Ett tydligare fall med grav TR där tandrötterna och käkbenet är helt uppluckrat. Tanden sitter endast fast i slemhinnan.

Tandfrakturer

Tandfrakturer kan ske när som helst under hundens liv. På en permanent tand är utgången ofta extraktion, men där kan alternativ som till exempel rotfyllning vara aktuellt. Beroende på hur frakturen ser ut och om det finns pulpablottning eller ej så kan man eventuellt låta tanden sitta kvar utan behandling.

En flisa av tanden har brutits loss - en så kallad "slabfraktur" på tand 208. Notera färgskillnaden på den frakturerade delen. Inte en helt ovanlig fraktur hos hundar som gillar att bita på sten.

En frakturerad mjölk-tand med pulpablottning. På grund av det så behövde tanden extraheras.

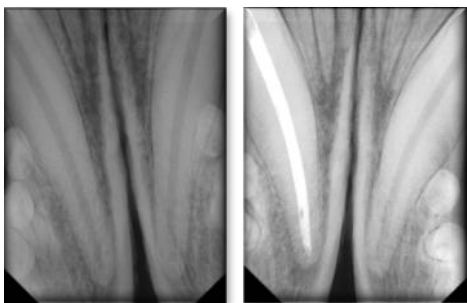

Röntgenbild som visar både en permanent canintand och en valpcanintand. Notera den långsmala roten hos valptanden och jämför med den permanenta tandens kraftiga rot. Det förklarar att mjölkanden inte är lika hållbar.

Rotfyllning

Rotfyllning kan man göra på en tand som till exempel frakturerats men har stor betydelse för hunden, till exempel en användbar kindtand eller en canintand. Det är vanligt på tjänstehundar att man rotfyller i stället för extraherar just canintänder.

Röntgenbilder före och efter en permanent rotfyllning på en canintand i underkäken.

Rotspetsabscess

Detta är en relativt vanlig åkomma som kan uppkomma akut. Det typiska är att hunden får en svullnad under ögat och får väldigt ont i munnen. En böld i tandroten uppkommer på grund av bakterier som kommit in till rötterna som i de flesta fall är drabbade av parodontit. Utan behandling kommer den

högst troligt att återkomma gång på gång igen. Behandlingen är att man extraherar den drabbade tanden och dränerar ut varbildningen. Därefter läker det oftast utan komplikationer.

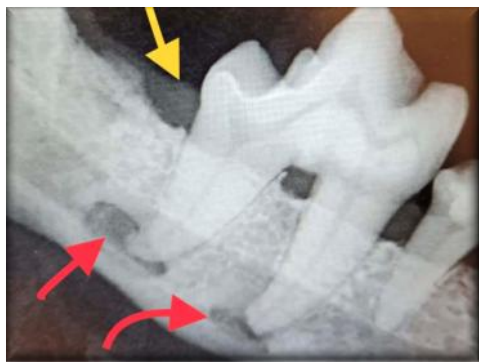
En typisk symptombild på en rotspetsabscess med svullnad under ögat. Denna har även börjar öppna sig utåt.

Röda pilen visar en fistelgång efter en rotspetsabscess

En rotspetsabscess som öppnat sig utåt under ögat och sonden har rak förbindelse igenom käkbenet. Bilden är tagen efter att tanden extraherats.

Den gula pilen visar grav parodontit som gett blottade tandhalsar. De röda pilarna visar rotspetsabscesserna som är varfyllda. Notera den minimala delen kvarvarande käkben som finns kvar under abscesserna, det är endast millimeter kvar av käken innan den går av.

Många djurskyddsfall som anmäls är just på grund av tandstatusen. Det är inte alltid enkelt att sköta om sin hunds tänder men en tidig tandrutin och medvetenhet hos ägarna förbättrar oddsen avsevärt. Canintänderna använder hundarna till att hålla fast med och de större kindtänderna används framför allt till att tugga och är de mest värdefulla tänderna för hunden.

Just keep on smiling!

Tandlös?

Det finns fall där hundar mister samtliga tänder, framför allt hos äldre hundar eller där tandborstning inte varit möjlig, och de hundarna klarar sig förträffligt bra ändå! Tandlösa hundar kan ofta äta precis som vanligt (till och med torrfoder) men givetvis blir tuggandet lite olika. Att de skulle svälta behöver man som djurägare dock inte oroa sig för! Hellre tandlös men smärtfri om man står i det beslutet.

Chris Jure

Tandens anatomi del 2

Tandköttet, rothinnan och rotcementet är det som håller tanden på plats i käkbenet.

Tanden ligger inbäddad i tandköttet som är en mjuk skyddande vävnad vars yttersta lager är en slemhinna. Ett friskt tandkött gör inte ont eller blöder.

Det är i kanten mellan tandkött och tand som bakterier ansamlas och vid dålig munhygien och orsakar gingivit (tandköttinflammation).

Rothinnan finns mellan käkbenet och tanden och dess bindvävs-trådar håller fast tanden i käkbenet. Vid parodontit (tandlossning) skadas denna hinna till följd av inflammation. Rotcement är en mineralrik hinna som täcker rotens yta och där rothinnan fäster sina trådar.

